

Fördjupad grundläggande granskning av nämnden för trafik, infrastruktur och miljö

Rapport

Region Jönköpings län

KPMG AB

2024-12-16

Antal sidor 22

Region Jönköpings län

Fördjupad grundläggande granskning av nämnden för trafik, infrastruktur och miljö

2024-12-16

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	4
2.2	Revisionskriterier	6
2.3	Metod	6
3	Resultat av granskningen	7
3.1	Övergripande styrmiljö, styrdokument och formalia	7
3.2	Verksamhetsstyrning	9
3.3	Ekonomistyrning och god ekonomisk hushållning	12
3.4	Intern kontroll, oegentligheter, mutor och bestickning	16
4	Samlad bedömning och rekommendationer	21

1 Sammanfattning

KPMG har av Region Jönköpings läns revisorer fått i uppdrag att genomföra en fördjupad grundläggande granskning av nämnden för trafik, infrastruktur och miljö.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om nämnden har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. Dessutom syftar granskningen till att ge revisorerna en fördjupad förståelse för hur nämndens utövar sitt styr- och ledningsansvar över verksamheten.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att nämnden för trafik, infrastruktur och miljö delvis har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Granskningen visar att nämndens ansvarsområde i stort är tydligt, men att det upplevs finnas viss otydlighet avseende ansvar för miljö och hållbarhet.

Nämnden har beslutat om en egen verksamhetsplan, men denna bryter inte ned fullmäktiges mål och uppdrag på ett sätt som möjliggör tillräcklig styrning mot dessa. Detta sker i stället i varje verksamhetsområdes egen verksamhetsplan, som nämnden informeras om men inte fattar beslut om. De mätetal som finns i verksamhetsplanen visar på avvikelser i måluppfyllelse utan att några särskilda åtgärder vidtagits.

Nämnden har väsentliga budgetunderskott inom resultatområdet serviceresor, vilket prognostiseras leda till att nämnden inte kan hålla budget för helåret. Detta framgår av delårsrapporterna efter april och augusti. Serviceresor gick med underskott även år 2022 och 2023. Ett utredningsuppdrag för att förklara kostnadsökningen och föreslå åtgärder ska återrapporteras i december. Nämnden har inte vidtagit några andra åtgärder under året för att nå en ekonomi i balans och inte formellt informerat regionstyrelse eller regionfullmäktige utöver ordinarie uppföljningsrapporter.

Den internkontrollplan som nämnden beslutat om för år 2024 omfattar ett fåtal kontrollmoment och följer inte helt regionens riktlinje avseende planens utformning. Nämnden har inte varit delaktig i arbetet med riskanalys och framtagande av internkontrollplanen. Enligt intervjuer har arbetet med internkontrollplanen inte omfattat nämndens verksamhet inom verksamhetsområde Regional utveckling.

I det följande redovisas våra samlade bedömningar av respektive revisionsfråga.

Revisionsfråga	Bedömning
Har nämnden för trafik, infrastruktur och miljö säkerställt en ändamålsenlig övergripande styrmiljö och ändamålsenliga arbetsformer?	I allt väsentligt
Har nämnden för trafik, infrastruktur och miljö säkerställt en ändamålsenlig verksamhetsstyrning?	Delvis

Region Jönköpings län

Fördjupad grundläggande granskning av nämnden för trafik, infrastruktur och miljö

2024-12-16

Har nämnden för trafik, infrastruktur och miljö säkerställt en ändamålsenlig ekonomistyrning?	Delvis
Har nämnden för trafik, infrastruktur och miljö säkerställt en tillräcklig intern kontroll?	Delvis

För närmare beskrivning av bakgrunden till våra bedömningar hänvisar vi till respektive avsnitt i revisionsrapporten.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi nämnden för trafik, infrastruktur och miljö att:

- Efterfråga en tydligare reglering i reglemente av ansvaret för externa miljö- och hållbarhetsfrågor och säkerställa att gällande ansvarsfördelning avseende miljö och hållbarhet är känd.
- Förtydliga hur nämnden i sin egen beslutade verksamhetsplan bryter ned fullmäktiges mål och uppdrag för att säkerställa att nämnden utövar tillräcklig styrning mot fullmäktiges mål och uppdrag.
- Säkerställa att nämndens egen verksamhetsplan omfattar mätetal som möjliggör en tillräcklig uppföljning av hela verksamhetens resultat utifrån mål och uppdrag.
- Besluta om åtgärder vid information om bristande måluppfyllelse.
- Besluta om åtgärder med effekt inom innevarande budgetår vid information om väsentliga budgetavvikelser.
- Säkerställa att regionstyrelse och regionfullmäktige utöver ordinarie rapportering får skyndsam information när nämnden ser risk för inte kunna följa sin budget.
- Säkerställa att nämndens beslutade internkontrollplan upprättas i enlighet med regionens riktlinje för intern kontroll med avseende på utsedd kontrollansvarig och tidplan för kontrollmoment.
- Överväga att som nämnd vara delaktig i arbetet med riskanalys och framtagande av internkontrollplan med kontrollaktiviteter.
- Se över kontrollmiljön avseende oegentligheter för att säkerställa att den är en tillräcklig utifrån verksamhetens riskbild.

2 Bakgrund

KPMG har av Region Jönköpings läns revisorer fått i uppdrag att genomföra en fördjupad grundläggande granskning av nämnden för trafik, infrastruktur och miljö.

Revisorerna är kommunfullmäktiges organ för kontroll och ansvarsprövning av styrelser och nämnder. Revisionens arbete ska även ses som ett stöd till nämnderna och styrelsen.

Kommunallagens (2017:725) 12 kap, 1 §, ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde. Verksamhetsområdena ska granskas i den omfattning som följer av *God revisionssed*.

Revisorerna har till uppgift att pröva om:

- Verksamheten sköts på ett ändamålsenligt, och från ekonomisk synpunkt, tillfredställande sätt
- Räkenskaperna är rättvisande
- Den interna kontrollen är tillräcklig

Revisorernas årliga granskning består av tre delar; grundläggande granskning, fördjupad granskning samt granskning av delårs- och helårsbokslut. Den grundläggande granskningen omfattar en översiktlig granskning av måluppfyllelse, styrning och intern kontroll. Genom en fördjupad grundläggande granskning skaffar sig revisorerna en djupare förståelse för hur nämnden för trafik, infrastruktur och miljö styr och leder verksamheten. Därmed kan revisorerna bättre identifiera de områden där särskild dialog med nämnden bör ske och där eventuella fördjupade granskningar bör genomföras.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Syftet med granskningen har varit att bedöma om nämnden har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. Dessutom syftar granskningen till att ge revisorerna en fördjupad förståelse för hur nämndens utövar sitt styr- och ledningsansvar över verksamheten.

Granskningen avser besvara följande övergripande revisionsfråga:

- Har nämnden för trafik, infrastruktur och miljö en ändamålsenlig styrning, ledning och intern kontroll?

För att besvara den övergripande revisionsfrågan har fyra revisionsfrågor nedbrutna till underliggande frågor tagits fram inom fyra områden:

Övergripande styrmiljö, styrdokument och formalia

- Har nämnden för trafik, infrastruktur och miljö säkerställt en ändamålsenlig övergripande styrmiljö och ändamålsenliga arbetsformer?
 - Är nämndens ansvarsområde tydligt och känt?
 - Följer nämndens arbetsformer den beslutade arbetsordningen?

- Har nämnden ett ändamålsenligt arbete med delegering av beslutanderätt?

Verksamhetsstyrning

- Har nämnden för trafik, infrastruktur och miljö säkerställt en ändamålsenlig verksamhetsstyrning?
 - Har nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag?
 - Följer nämnden upp verksamhetens måloppfyllelse?
 - Uppnår nämnden målen för sin verksamhet?
 - Vidtar nämnden åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende måloppföljning under året?

Ekonomistyrning och god ekonomisk hushållning

- Har nämnden för trafik, infrastruktur och miljö säkerställt en ändamålsenlig ekonomistyrning?
 - Har nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredställande sätt?
 - Följer nämnden upp verksamhetens ekonomiska resultat under året?
 - Bedriver nämnden verksamheten inom sina ekonomiska budgetramar?
 - Vidtar nämnden åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende ekonomiska resultat under året?
 - Vilka ekonomiska resultat har nämnden uppnått under de senaste fem åren?
 - Hur beaktas prognoser i den långsiktiga planeringen?

Intern kontroll, oegentligheter, mutor och bestickning

- Har nämnden för trafik, infrastruktur och miljö säkerställt en tillräcklig intern kontroll?
 - Har nämnden skapat förutsättningar att bedriva sin interna kontroll på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt under året?
 - Följer nämnden upp verksamhetens interna kontroll under året?
 - Vidtar nämnden åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende intern kontroll under året?
 - Har nämnden tillsett att den interna kontrollen utgår från en ändamålsenlig risk- och väsentlighetsanalys?
 - Har nämnden tillsett en tillräcklig kontrollmiljö avseende inköp och utbetalningar?

- Har nämnden tillsett en tillräcklig kontrollmiljö avseende risken för oegentligheter?

2.2 Revisionskriterier

I granskningen har revisionskriterierna utgjorts av:

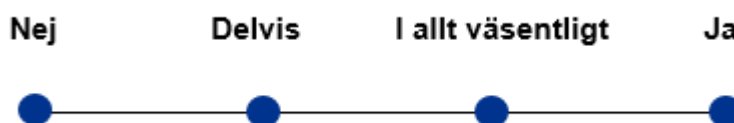
- Kommunallagen 6 kap § 6
- Reglementen för regionstyrelsen och nämnderna

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och intervjuer. Intervjuer har genomförts med:

- Presidiet för nämnden för trafik, infrastruktur och miljö
- Regiondirektör
- Regional utvecklingsdirektör
- Trafikdirektör
- Ekonomichef Jönköpings Länstrafik
- Ekonomichef Regional utveckling
- Tillförordnad kanslichef Regional utveckling

De bedömningar som avlämnas i granskningen har utgått ifrån följande bedömningsnivåer.

Samtliga intervjuade har erbjudits möjlighet att faktakontrollera rapporten.

3 Resultat av granskningen

3.1 Övergripande styrmiljö, styrdokument och formalia

3.1.1 Nämndens ansvarsområde

Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö (TIM-nämnden) ansvarar enligt nämndens reglemente¹ för regionala utvecklingsfrågor inom trafik, kommunikationer, infrastruktur och miljö. Inom området trafik, kommunikationer och infrastruktur specificeras detta ytterligare till att nämnden ska:

- ansvara för frågor som är hänförliga till den regionala kollektivtrafiken
- fullgöra regionens uppgifter som regional kollektivtrafikmyndighet
- ansvara för regionens trafikplanering
- följa och påverka infrastrukturplanering i länet
- ansvara för sjukresor inom och utom länet.

Inom området hållbar utveckling ska nämnden bereda och följa programmet för hållbar utveckling. I övrigt specificeras inte nämndens ansvar för miljö- och hållbarhetsarbete i regionen. Av regionstyrelsens reglemente² framgår att det är regionstyrelsen som har det övergripande ansvaret för hållbarhetsfrågor, inklusive ekologisk hållbarhet. Samtidigt framgår det av reglementen att såväl TIM-nämnden som nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet (ANA-nämnden) samt hälso- och sjukvårdsnämnden ska beakta frågor om miljö och hållbar utveckling i sitt arbete. Av intervjuer framgår att ansvarsfördelningen avseende miljö- och hållbarhetsfrågor upplevs som otydlig av förvaltningen, särskilt när det gäller vilka miljö- och hållbarhetsfrågor som är att anse som övergripande. Av reglementet framgår inte att nämnden har något särskilt ansvar för miljö- och hållbarhetsfrågor utöver att bereda och följa regionens program för hållbar utveckling.

Nämnden är inte anställningsmyndighet, men har enligt reglementet ansvar för organisation, arbetsmiljö, kompetens och bemanning inom sitt verksamhetsområde. Avseende regional utveckling har nämnden i uppdrag att följa och till styrelsen initiera frågor inom den regionala utvecklingsstrategin, men i övrigt inget särskilt ansvar för frågor inom regional utveckling.

3.1.2 Nämndens arbetsformer

Av TIM-nämndens reglemente framgår att nämnden ska bestå av 15 ledamöter och 15 ersättare samt följa den gemensamma arbetsordning för politiska organ som finns i regionen. Av denna arbetsordning³ framgår bland att huvudföredragande i nämnden ska utses av regiondirektören i samråd med nämndens ordförande. I TIM-nämnden är regional utvecklingsdirektör huvudföredragande. Regional utvecklingsdirektör är även

¹ Reglemente för nämnden för trafik, infrastruktur och miljö (rubricerad *Beslutad arbetsordning för reglemente för nämnden för trafik, infrastruktur och miljö*), RJL 2021/577.

² Reglemente för regionstyrelsen, RJL 2021/577

³ Arbetsordning för styrelse, nämnder, utskott, beredningar och delegationer, RJL 202/570

2024-12-16

huvudföredragande i ANA-nämnden. Av intervjuer framgår att trafikdirektör närvarar vid samtliga sammanträden då kollektivtrafikfrågor utgör en stor del av nämndens arbete.

Av intervjuer framgår att nämnden fått information från regionjurist om reglemente, delegationsordning och arbetsordning i samband med den nya mandatperioden. Detta bekräftas av protokoll, där det också framgår att nämndens ledamöter kunde ställa frågor vid detta tillfälle.⁴

3.1.3 Delegationsordning

Nämndens delegationsordning fastställdes senast i april 2024⁵, så att rätten att föra regionens talan i Förvaltningsrätten i mål gällande färdtjänst nu delegeras av TIM-nämnden i stället för som tidigare av regionstyrelsen. I samband med detta gjordes en översyn av hela delegationsordningen, vilket resulterade i en ytterligare justering av delegationsordningen avseende allmänna handlingar.

Gällande delegationsordning innehåller hänvisningar till kommunallagens skrivningar avseende delegerad beslutanderätt. Delegationsordningen beskriver även vilka beslut som enligt kommunallagen inte får delegeras, samt en beskrivning av när ett beslut i stället ska vara att anse som verkställighet. En mer omfattande beskrivning av skillnaden mellan politiska beslut och verkställighet samt exempel på verkställighet finns i dokumentet bilaga till regiondirektörens vidaredelegering⁶. Vidare anger delegationsordningen att delegationsbeslut ska anmälas till nämnden vid nästkommande sammanträde på särskild blankett för ändamålet. Av nämndens beslutsunderlag framgår att anmälan av delegationsbeslut omfattar ärendemening och beskrivning, ärendets diarienummer, beslutsfattare/delegat, beslutsdatum samt aktuell delegationspunkt. Granskningen har inte omfattat någon kontroll av om delegationsbeslut anmäls i rätt tid. Det finns en regionövergripande instruktion för delegation och delegationsbeslut som är godkänd av kanslidirektör. Denna ger praktiska instruktioner för hantering av delegationsbeslut inom förvaltningen.

Genom delegationsordningen har nämnden valt att hantera delegation genom att i princip alla delegationsbeslut är delegerade till regiondirektör, som i sin tur har rätt att i egenskap av förvaltningschef vidaredelegera många av dessa i ett led. Undantaget från denna hantering är rätten att besluta om deltagande i kurser, konferenser, utbildningar och dylikt för nämndens ledamöter, vilken är delegerad till presidiet, samt rätten att besluta på nämndens vägar i brådskande ärenden, vilken är delegerad till nämndens ordförande. Av protokoll framgår att även vidaredelegerade beslut återrapporteras till nämnden.

3.1.4 Bedömning

Vår bedömning är att nämnden för trafik, infrastruktur och miljö i allt väsentligt säkerställt en ändamålsenlig övergripande styrmiljö och ändamålsenliga arbetsformer.

⁴ Protokoll nämnd för trafik, infrastruktur och miljö, 2023-01-25 § 15.

⁵ Protokoll nämnd för trafik, infrastruktur och miljö, 2024-04-09 § 52.

⁶ RJL 2019/921

Vår bedömning är att nämndens ansvarsområde i allt väsentligt är tydligt och känt samt att nämndens arbetsformer följer den beslutade arbetsordningen.

Nämnden har ett tydligt ansvar avseende den regionala kollektivtrafiken, färdtjänst och regionens trafikplanering. Avseende miljö och hållbar utveckling framgår av intervjuer att nämnden upplevs ha någon form av särskilt ansvar för dessa frågor inom regionen. Samtidigt anger TIM-nämndens reglemente att nämnden förvisso ska bereda och följa regionens program för hållbar utveckling, men i övrigt inte har något särskilt ansvar i miljö- och hållbarhetsfrågor. Inte heller avseende regional utveckling har nämnden enligt reglementet något särskilt ansvar utöver att följa den regionala utvecklingsstrategin och initiera frågor till styrelsen inom denna. Utifrån detta noterar vi att TIM-nämnden enligt reglementet inte har något särskilt ansvar inom miljö och hållbarhet, och att hållbarhetsfrågor som inte avser den egna verksamheten därmed bör hanteras av regionstyrelsen som har det övergripande ansvaret för hållbarhet.

Vår bedömning är att nämnden i allt väsentligt har ett ändamålsenligt arbete med delegering av beslutanderätt.

Nämnden har beslutat om en delegationsordning och delegationsbeslut anmäls till nämnden. Vi noterar att delegationsbeslut i princip uteslutande hanteras genom vidaredelegering från regiondirektör, i stället för att nämnden själv delegerar direkt till den tjänsteperson som fattar beslutet. Ordningen att hantera delegationsbeslut helt och hållet genom vidaredelegation genom regiondirektören innebär att nämnden saknar direkt kontroll över till vilken roll olika typer av beslut i praktiken är delegerade. Det innebär också att regiondirektören har rätt att fatta beslut i frågor som inte hör till dennes område, exempelvis rätt till färdtjänst eller riksfärdtjänst. Dock återrapporteras även vidaredelegerade beslut till nämnden, så att nämnden har möjlighet att följa och ha synpunkter på vidaredelegeringen.

3.2 Verksamhetsstyrning

3.2.1 Styrande dokument

TIM-nämndens verksamhetsansvar omfattar organisatoriskt två verksamhetsområden inom regionens förvaltning. Dessa är Regional utveckling, som leds av regional utvecklingsdirektör, och Jönköpings Länstrafik (JLT) som leds av trafikdirektör. Ansvaret för den större delen av Regional utvecklings verksamhet ligger hos ANA-nämnden, medan TIM-nämnden har ansvar för hela Länstrafikens verksamhetsområde.

Till grund för TIM-nämndens verksamhetsstyrning ligger ett antal styrande strategier, program och planer som är beslutade av regionfullmäktige. Budget med verksamhetsplan är det årliga dokument där regionfullmäktige anger mål och uppdrag för regionens styrelse och nämnder under kommande år. I budget med verksamhetsplan 2024 med flerårsplan 2025–2026⁷ delas mål och uppdrag in i de tre områdena gemensamt, regional utveckling samt folkhälsa och sjukvård. Inom varje område anges ett antal strategiska mål och framgångsfaktorer. Till dessa kopplas i sin

⁷ RJL 2023/17, beslutad av regionfullmäktige, 2023-08-29 § 86.

tur ett antal uppdrag och mätetal med målvärden för uppföljning. Uppdrag till TIM-nämnden är formulerade i en särskild del av området Regional utveckling. Totalt riktar fullmäktige 18 uppdrag till TIM-nämnden och pekar ut 6 mätetal med målvärden. Dessa framgår av tabellen nedan:

Mätetal	Målvärde
Andel nöjda NKI – allmän trafik – alla länsbor	55 %
Andel nöjda NKI – allmän trafik – resenärer	65 %
Andel nöjda NKI – serviceresor	85 %
Antal resor	23,5 miljoner
Ekonomi i balans vid uppföljning	0 tkr avvikelse
Prognostiserat nollresultat för helåret	0 tkr prognostiserad avvikelse

Från och med arbetet med verksamhetsår 2023 ska varje nämnd i regionen konkretisera verksamhetsuppdrag och budget för sina verksamheter. Utifrån detta antog TIM-nämnden hösten 2023 en budget och verksamhetsplan för år 2024.⁸ Av intervjuer framgår att nämndens verksamhetsplan innebär att de uppdrag och mätetal som finns i fullmäktiges verksamhetsplan och som avser nämnden lyfts ut och samlas i ett dokument. 2023 var det första år som nämnden beslutade om en egen verksamhetsplan.

Utifrån fullmäktiges och nämndens verksamhetsplaner tar respektive verksamhetsområde (Regional utveckling och Länstrafiken) fram en egen verksamhetsplan med aktiviteter kopplade till respektive uppdrag, i syfte att uppfylla dessa. Verksamhetsområdenas egna verksamhetsplaner beslutas inte av nämnden utan ägs av regional utvecklingsdirektör respektive trafikdirektör. Av intervjuer och protokoll framgår att verksamhetsområdenas verksamhetsplaner föredras för nämnden som ett informationsärende.⁹

På en mer övergripande nivå finns regional utvecklingsstrategi och trafikförsörjningsprogram som mer långsiktiga styrdokument för nämndens ansvarsområden.¹⁰ Dessa beslutas av regionfullmäktige och ligger till grund för de uppdrag som lämnas från fullmäktige till nämnden i budget med verksamhetsplan.

3.2.2 Verksamhetsuppföljning

Av granskade protokoll samt intervju med nämnden framgår att nämnden får aktuell information om verksamheten från regional utvecklingsdirektör och från trafikdirektör vid varje sammanträde. Nämnden får även månadsrapporter med information om

⁸ RJL 2023/19, beslutad av TIM-nämnden 2023-10-10 § 158.

⁹ RJL 2023/19, protokoll nämnd för infrastruktur och miljö, 2023-12-13 § 199.

¹⁰ Både trafikförsörjningsprogram och regional utvecklingsstrategi gäller för 15 år.

antalet resande och budgetavvikelser. Av protokollgranskning framgår att sådana månadsrapporter lämnats till nämnden vid samtliga sammanträden under 2024 förutom sammanträdet i februari samt de två sammanträden där nämnden i stället fått delårsrapport.

Nämnden följer upp sin verksamhetsplan tertialvis. De båda verksamhetsområdena Regional utveckling och Jönköpings Länstrafik (Länstrafiken) upprättar också egna delårsrapporter för sina respektive verksamhetsområden, och dessa delges nämnden.¹¹ Vid den andra delårsuppföljningen av nämndens verksamhetsplan framgår att tre av sex mätetal är delvis uppfyllda och att resterande tre mätetal inte uppfylls. Två av de mätetal som inte uppfylls avser ekonomi i balans, medan övriga avser verksamhetsmål. I denna uppföljningsrapport finns även beskrivningar av nuläge i samtliga uppdrag som fullmäktige lämnat till nämnden och som även finns i nämndens egen verksamhetsplan.

Av protokoll framgår att nämnden får information om aktuella frågor i verksamheten från regional utvecklingsdirektör, trafikdirektör och eventuella ytterligare föredragande tjänstepersoner vid varje sammanträde.

3.2.3 Åtgärder vid avvikelser

Av nämndens delårsrapport 2 framgår följande resultat för de fyra av nämndens mätetal som inte avser ekonomi i balans.¹²

Mätetal	Målvärde	Resultat delår 2
Andel nöjda NKI – allmän trafik – alla länsbor	55 %	45 % (anses ej uppfyllt)
Andel nöjda NKI – allmän trafik – resenärer	65 %	57 % (anses delvis uppfyllt)
Andel nöjda NKI – serviceresor	85 %	81 % (anses delvis uppfyllt)
Antal resor	14,8 miljoner	14,7 miljoner (anses delvis uppfyllt)

Av nämndens protokoll framgår att inga särskilda beslut från nämnden fattas med anledning av avvikelser mot mätetalens målvärden. I delårsrapporten framgår att verksamheten som en del av sitt förbättringsarbete har arbetat fram tre fokusområden för att höja kundnöjdheten och att detta förväntas bidra till högre kundnöjdhet på sikt.

¹¹ Protokoll nämnden för trafik, infrastruktur och miljö, 2024 2024-10-08 § 112

¹² Ekonomiska avvikelser beskrivs i avsnitt 3.3

3.2.4 Bedömning

Vår bedömning är att nämnden för trafik, infrastruktur och miljö delvis har säkerställt en ändamålsenlig verksamhetsstyrning.

Vår bedömning är att nämnden delvis säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med verksamhetens uppdrag samt att nämnden delvis följer upp verksamhetens måluppfyllelse.

Nämnden har antagit en verksamhetsplan som följer fullmäktiges mål och uppdrag för nämndens verksamhet. Vidare har nämnden fått information om de verksamhetsplaner som de båda verksamhetsområdena som utför nämndens uppdrag tagit fram, och som bryter ned mål och uppdrag till aktiviteter. Nämnden får också regelbunden uppföljning av sin egen verksamhetsplan samt av verksamhetsområdenas verksamhetsplaner. Nämndens verksamhetsplan omfattar sex mätetal som följs upp vid delårsrapport. Av dessa avser två mätetal budget i balans. Resterande fyra avser kundnöjdhet inom kollektivtrafiken samt antal kollektivtrafikresor. Vår mening är att en tillräcklig uppföljning av verksamhetens måluppfyllelse är beroende av att nämnden beslutar om mål för hela den verksamhet som ingår i nämndens uppdrag.

Nämnden får aktuell information om verksamheten från regional utvecklingsdirektör och trafikdirektör vid varje sammanträde.

Vår bedömning är att nämnden delvis vidtar åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende måluppföljning under året.

Nämndens mätetal är begränsade till områdena kundnöjdhet inom kollektivtrafiken samt antal kollektivtrafikresor. Av dessa fyra anses tre delvis uppfyllda och en ej uppfylld vid delårsrapport 2. Nämnden har inte beslutat om några åtgärder med anledning av dessa avvikelser mot beslutade målvärden. I delårsrapporten beskrivs att pågående förbättringsarbete förväntas förbättra resultatet.

3.3 Ekonomistyrning och god ekonomisk hushållning

3.3.1 Budgetarbete och ekonomisk styrning

Budgetarbetet för år 2024 har följt regionledningskontorets budgetanvisningar med tidplan som fastslagits av ekonomidirektör och budgetchef. Av intervjuer framgår att nämnden tar beslut om budgetförslag i juni. Nämndens budgetförslag lämnas till en regionsgemensam budgetberedning, som i sin tur tar fram ett budgetförslag till fullmäktige. Fullmäktige beslutade om budget för år 2024 i augusti 2023.¹³ Efter att fullmäktige beslutat om budget tar respektive verksamhetsområde fram en detaljbudget, och respektive nämnd beslutar senast i november månad om en egen verksamhetsplan. Fullmäktiges budget innebär att varje verksamhetsområde får ett budgeterat anslag, utöver eventuella andra ersättningsformer som kan vara aktuella beroende på verksamhet. Nämnden beslutar därmed inte om en egen budget, utan beslutar i samband med den egna verksamhetsplanen att godkänna regionfullmäktiges budgeterade anslag för nämndens verksamhetsområden. Detta gjorde TIM-nämnden i

¹³ Protokoll regionfullmäktige

oktober 2023.¹⁴ Enligt beslutet har regionstyrelse och nämnder befogenhet att inom nämndens totala budgetram genomföra förändringar mellan utgifts- och verksamhetsområden om detta är en del i att uppnå fullmäktiges budget.

Nämndens totala budgetanslag omfattar för 2024 totalt 1 263 mnkr. Av dessa utgörs 1 252 mnkr, 99,1 procent, av anslag till Jönköpings Länstrafik, medan resterande 11 mnkr är centralt budgeterade anslag, som avser Jönköpings flygplats, regionala projektutvecklingsmedel och nämndens egen verksamhet.

Av intervjuer framgår att det inför budgetarbetet genomförs en regionövergripande analys av förutsättningarna i länet, som omfattar till exempel förväntade förändringar i skatteunderlag och befolkningstillväxt. Analysen utgår för den statistikrapport som regionen tillhandahåller, Länsbarometern. I regionfullmäktiges budget och verksamhetsplan för 2024 utgör planeringsförutsättningar ett eget avsnitt med befolkningsprognos samt en beskrivning av socioekonomiska förutsättningar som utbildning, sysselsättning, hälsa och levnadsvanor.

3.3.2 Ekonomisk uppföljning

Av fullmäktiges budget framgår att regionstyrelsen och nämnderna ska följa verksamhetens ekonomi genom månadsrapporter. Vidare ska regionstyrelsen lämna en delårsrapport med helårsprognos till fullmäktige efter april och efter augusti. Av intervjuer framgår att nämndens verksamhetsområden upprättar månadsbokslut och att dessa delges nämnden i månadsrapporter. Av protokollgranskning framgår att sådana månadsrapporter lämnats till nämnden vid samtliga sammanträden under 2024 förutom sammanträdet i februari samt de två sammanträden där nämnden i stället fått delårsrapport.

Månadsrapporten visar budgetavvikelse månadsvis för de senaste 12 månaderna. I månadsrapporten finns också en beskrivning av budgetavvikelse fördelat på de två verksamhetsområdena. Länstrafiken redovisas både som helhet och i dess resultatenheter allmän trafik, serviceresor samt stab, ekonomi och marknad. Positiva eller negativa budgetavvikelser förklaras per verksamhetsområde och resultatenhet.

3.3.3 Resultat och åtgärder vid avvikelser

3.3.3.1 Delår 1 2024

Av nämndens delårsrapport efter april år 2024 framgår att TIM-nämnden hade en negativ budgetavvikelse om 13 mnkr, och en prognostiserad negativ budgetavvikelse om 47 mnkr för helåret. Av avvikelserna efter april utgjordes 17 mnkr av underskott inom Länstrafikens serviceresor, som i sin tur kompensades av positiva budgetavvikelser om 2 mnkr inom allmän trafik respektive stab, ekonomi och marknad. Av den prognostiserade avvikelserna för helåret utgjordes 50 mnkr av prognostiserat underskott inom serviceresor, som till viss del kompenseras av stab, ekonomi och marknad.

I delårsrapporten finns en handlingsplan för ekonomi i balans. Handlingsplanen ska möjliggöra allmän kollektivtrafik i ekonomisk balans, men vad gäller underskotten inom

¹⁴ Protokoll nämnden för trafik, infrastruktur och miljö, 2023-10-10 § 158

2024-12-16

serviceresor beskrivs i handlingsplanen att detta underskott får diskuteras vidare i budgetprocessen. Vidare nämns i handlingsplanen att nämnden under 2024 har ett uppdrag från fullmäktige att se över de ökade kostnaderna för serviceresor och att vid behov revidera regelverken. 2024 års budget omfattar också ett särskilt tillskott om 10 mnkr för att delvis täcka underskottet inom serviceresor.

3.3.3.2 Delår 2 2024

Av nämndens delårsrapport efter augusti år 2024 framgår att TIM-nämnden hade en negativ budgetavvikelse om 11 mnkr, och en prognostiserad negativ budgetavvikelse om 33 mnkr för helåret. Av avvikelsen efter augusti utgjordes 35 mnkr av underskott inom Länstrafikens serviceresor, som i sin tur kompenseras av positiva budgetavvikelser om 17 mnkr inom allmän trafik och 7 mnkr inom stab, ekonomi och marknad. Av den prognostiserade avvikelsen för helåret utgjordes 52 mnkr av prognostiserat underskott inom serviceresor, som ska kompenseras till viss del av positiva avvikelser om 15 mnkr inom allmän trafik och 5 mnkr inom serviceresor. Den stora avvikelsen inom serviceresor uppges bero på ett fortsatt högt resande och budgetavvikelsen beskrivs som i linje med tidigare prognoser. Det högre resandet innebär efter augusti 2,4 mnkr högre intäkter genom egenavgifter, samtidigt som kostnaderna är 24,3 mnkr högre än budget för färdtjänst och 12,6 mnkr högre än budget för sjukresor. Sammanlagt beskrivs att ett ökat resande med 4,9 procent sedan 2023 tillsammans med högre marginalkostnad för tillkommande resor lett till 10,5 procent högre nettokostnader för serviceresor än föregående år.

I delårsrapporten finns en handlingsplan för ekonomi i balans. Handlingsplanen skiljer sig inte från den som presenteras vid delårsrapporten efter april.

3.3.3.3 Serviceresor

Nämndens prognostiserade underskott för 2024 beror på ökat resande och högre kostnader inom serviceresor. I fullmäktiges budget och verksamhetsplan för 2024 fick TIM-nämnden i uppdrag att se över ökade kostnader för serviceresor och vad detta beror på. I uppdraget ingår även att se över och vid behov reglera reglementen på området och ta fram förslag för att förbättra möjligheten till samåkning. Av intervjuer framgår att utredningen ska redovisas för TIM-nämnden i december 2024. Nämnden fick en delrapportering av uppdraget i september 2024.

År 2023 gick Länstrafikens serviceresor med 44 mnkr i underskott, medan allmän trafik gjorde ett överskott om 23 mnkr och stab, ekonomi och marknad ett överskott om 9 mnkr. Underskottet inom serviceresor angavs bero på högre kostnadsläge och ökande antal resor. År 2022 gick Länstrafikens serviceresor med 29 mnkr i underskott, vilket då angavs bero på en högre grad av ensamåkning under första halvåret till följd av coronapandemin.

Vid intervjuer framgår att nämnden inväntar resultatet av uppdraget att utreda ökade kostnader inom serviceresor innan beslut om åtgärder för att minska kostnader. Eftersom uppdraget inte återrapporteras förrän i december 2024 innebär det att nämnden troligen kommer att gå med underskott under 2024 utan att ha vidtagit åtgärder för att minska kostnaderna för serviceresor. Vid intervju uppges att det inte finns stöd i nämnden för att försämra villkoren för de grupper som nyttjar serviceresor,

till exempel genom att förändra reglementet, utan att ha utrett konsekvenserna av detta.

Av intervjuer framgår vidare att underskottet inom verksamhetsområdet Länstrafik balanseras på regionnivå.

3.3.3.4 Nämndens resultat över tid

Av tabellen nedan framgår TIM-nämndens resultat de senaste fem åren.¹⁵

År	2019	2020	2021	2022	2023
Nämndens budget (mnkr)	905,5	989,4	1 025,2	1 083,8	1 197,1
Resultat (mnkr)	910,2	1 009,0	1 003,5	1 215,6	1 209,6
Avvikelse (mnkr)	-4,7	-19,6	21,7	-131,8	-12,5

3.3.3.5 Bedömning

Vår bedömning är att nämnden för trafik, infrastruktur och miljö delvis har säkerställt en ändamålsenlig ekonomistyrning.

Vår bedömning är att nämnden delvis säkerställt att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt och att nämnden delvis bedriver verksamheten inom sina ekonomiska budgetramar. Vår bedömning är att nämnden delvis vidtar åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende ekonomiska resultat under året.

Nämnden har en prognostiserad negativ budgetavvikelse om 33 mnkr för helåret, vilket totalt utgör 2,6 procent av nämndens budget. Avvikelsen beror på ökade kostnader inom serviceresor, vilket har varit en känd trend sedan åtminstone 2023. Även delårsrapporten efter april pekade mot en negativ budgetavvikelse med anledning av kostnaderna för serviceresor. Nämnden har fått i uppdrag av fullmäktige att se över orsaker till kostnadsökningen och vid behov förändra regelverket för serviceresor för att minska kostnaderna. Eftersom uppdraget ska återrapporteras först i december 2024 har nämnden ingen möjlighet att vidta åtgärder med effekt på 2024 års resultat. Nämnden har heller inte vidtagit några andra åtgärder för att minska kostnader för serviceresor. Nämnden har inte begärt utökade anslag från regionstyrelsen eller fullmäktige för att hantera underskottet.

Prognoser beaktas i den långsiktiga planeringen, genom att budgetarbetet utgår från planeringsförutsättningar som grundar sig i regionens statistikrapport Länsbarometern. Detta sker i det regionövergripande budgetarbetet.

¹⁵ Siffrorna är hämtade från regionens samlade årsredovisning för respektive år.

Vår bedömning är att nämnden följer upp verksamhetens ekonomiska resultat under året.

Nämnden får tillräcklig uppföljning av verksamhetens ekonomiska resultat i form av månadsrapporter och delårsrapporter.

3.4 Intern kontroll, oegentligheter, mutor och bestickning

3.4.1 Arbetet med intern kontroll

3.4.1.1 Reglemente och riktlinje för intern kontroll

Regiondirektör har beslutat om ett riktlinje för intern kontroll.¹⁶ Riktlinjen syftar till att systematisera arbetet med intern kontroll och beskriva hur regionen ska arbeta för att upprätthålla en tillräcklig intern kontroll. Av riktlinjen framgår att arbetet med intern kontroll ska utgöras av två delar.

- 1 Månads-, delårs-, och årsuppföljningar av verksamhet och ekonomi.
- 2 En årlig kontrollplan som fastställs av styrelse/nämnd.

Det är styrelsen som har det övergripande ansvaret för utformningen av regionens system för intern kontroll. Nämnderna ansvarar för att ha en process för intern kontroll, följa fastställda riktlinjer för intern kontroll samt för att åtgärda brister som framkommer i den interna kontrollen.

Av riktlinjen för intern kontroll framgår en ansvarsfördelning för framtagande, genomförande och rapportering av internkontrollplaner per nämnd och verksamhetsområde/direktör. Enligt denna fördelning är det Länstrafiken och trafikdirektören som ansvarar för att ta fram, genomföra och rapportera internkontrollplan för TIM-nämnden. Av intervjuer framgår att TIM-nämndens internkontrollplan omfattar Länstrafikens verksamhet, men att den del av nämndens verksamhet som hör till Regional utveckling i stället hanteras i ANA-nämndens internkontrollplan. Enligt riktlinjen för intern kontroll ska internkontrollplan för styrelse, nämnder och bolag bygga på riskanalys som genomförts för de verksamhetsområden som ingår i respektive nämnds ansvarsområden, vilket för TIM-nämnden är både Länstrafiken och berörda delar av Regional utveckling.

Vidare framgår av riktlinjen att respektive nämnd ska besluta om en internkontrollplan senast i januari det år planen avser. Planen ska innehålla

- beskrivning av kontrollmoment inklusive syfte och metod
- berörda verksamheter
- riskbedömning
- ansvarig för genomförande av kontrollmoment
- tidplan för rapportering

Enligt riktlinjer för intern kontroll ska varje kontrollmoment rapporteras skriftligt enligt den tidplan som finns i kontrollplanen. Rapporten ska inkludera resultat, iakttagelser

¹⁶ Riktlinje för intern kontroll 2022-12-16.

och åtgärdsförslag. Vidare ska en sammanfattning av föregående års genomförda kontrollmoment rapporteras till nämnden i februari.

3.4.1.2 Riskanalysarbetet

Enligt riktlinjen för intern kontroll ska den interna kontrollen utgå från en årlig riskanalys som ska genomföras för varje verksamhetsområde. En beskrivning av hur riskanalys ska genomföras på ett enhetligt sätt inom regionen finns i bilaga till riktlinjen för intern kontroll. Verksamhetsområdenas riskanalyser för kommande år ska vara färdiga 15 september. Enligt beskrivningen ska riskanalysen omfatta identifiering av risker inom verksamhetsområdet och en bedömning av dessa utifrån sannolikhet och konsekvens på en skala mellan 1–4. På så sätt får varje risk ett bedömt riskvärde. Risker med riskvärdet 8 eller högre bör enligt beskrivningen inkluderas i arbetet med att ta fram kontrollmoment till internkontrollplanen.

Av intervjuer framgår att TIM-nämnden inte är delaktig i verksamhetsområdenas riskanalyser och inte heller genomför någon egen riskanalys. Enligt intervjuer får de information om den riskanalys som genomförts av respektive verksamhetsområde och har därmed en möjlighet att komplettera verksamhetsområdenas riskanalyser inför att de beslutar om sin internkontrollplan, men denna möjlighet uppges inte ha nyttjats i praktiken.

Inför riskanalysarbetet 2024 gjordes ett utskick från regionens kansliavdelning med information om gällande riktlinje för intern kontroll till samtliga verksamhetsområden. I utskicket lyfts nio förslag på riskkategorier som ska kunna användas som inspiration vid riskanalysen:

- verksamhetsrisker
- förtroenderisker
- ekonomi/finansiella risker
- HR-risker
- kommunikationsrisker
- informationssäkerhetsrisker
- upphandlings- och inköpsrisker
- arbetsmiljö
- oegentligheter, mutor m.m.

3.4.2 Resultat och åtgärder

3.4.2.1 År 2024

TIM-nämndens internkontrollplan för år 2024 omfattar tre kontrollmoment. Av beslutsärendet framgår att planen tagits fram utifrån berörda verksamhetsområdenas risk- och väsentlighetsanalyser, resultat av tidigare genomföra kontrollmoment samt övergripande diskussion inom verksamhetsområden. Det framgår inte att nämnden har varit delaktig vid riskanalys eller i att ta fram internkontrollplanen. Vid tiden för granskningen har det inte skett någon återrapportering av kontrollmomenten för år

2024. Internkontrollplanen saknar utsedd ansvarig för genomförande av kontrollmoment och tidplan för återrapportering per kontrollmoment. Av dialog med förvaltningen framgår att det finns en ansvarig tjänsteperson för varje kontrollmoment, men att denna inte inkluderats i den version av internkontrollplanen som beslutats av nämnd, då det inte ansetts vara relevant information för nämnden. Internkontrollplanen omfattar följande kontrollmoment:

Välfärdsbedrägerier, avtalsefterlevnad, mutor och oegentligheter

Syftet med kontrollmomentet är att säkerställa att medarbetare känner till regelverk och policyer. Kontrollen ska genomföras genom enkät och intervjuer och gäller verksamhetsområde Länstrafiken.

Utbetalningar, resegarantiersättningar och sjukreseersättningar

Syftet med kontrollmomentet är att kontrollera att utbetalningar är korrekta. Kontrollen ska genomföras genom att utbetalningar kontrolleras mot inkomna underlag med fokus på manuella moment. Kontrollmomentet gäller verksamhetsområde Länstrafiken.

Uppföljning av tidigare genomförda kontrollmoment

Syftet med kontrollmomentet är att följa upp vilka åtgärder som vidtagits utifrån givna rekommendationer i tidigare rapporter och uppdrag från ansvarig direktör. Det finns ingen beskrivning av kontrollens metod eller genomförande. Kontrollmomentet gäller verksamhetsområde Länstrafiken.

3.4.2.2 År 2023

TIM-nämndens internkontrollplan för år 2023 omfattade tre kontrollmoment. Av beslutsärendet framgår att planen tagits fram utifrån berörda verksamhetsområdens risk- och väsentlighetsanalyser, resultat av tidigare genomföra kontrollmoment samt övergripande diskussion inom verksamhetsområden. Det framgår inte att nämnden har varit delaktig vid riskanalys eller i att ta fram internkontrollplanen. Internkontrollplanen saknar utsedd ansvarig för genomförande av kontrollmoment och tidplan för återrapportering per kontrollmoment. Internkontrollplanen omfattar följande kontrollmoment:

Utbetalningar trafikföretag

Syftet med kontrollmomentet är att kontrollera att utbetalningar till trafikföretag är korrekta. Kontrollen ska genomföras genom kontroll av produktionsvolym, index m.m. med fokus på arbetsuppgifter med manuella moment. Kontrollmomentet gäller verksamhetsområde Länstrafiken.

Av den årliga uppföljning av internkontrollplanen som nämnden fick i februari 2024 framgår identifierade avvikelser och förslag till åtgärder utifrån kontrollmomentet.

Personalbrist hos trafikföretagen vilket orsakar leveransproblem

Syftet med kontrollmomentet är att identifiera ej utförd trafik som beror på personalbrist och vidta åtgärder. Kontrollen ska genomföras genom att kontrollera inställda turer på grund av personalbrist och genom att kontrollera hur trafikföretagen arbetar för att säkra tillgång till personal. Kontrollmomentet gäller verksamhetsområde Länstrafiken.

Av den årliga uppföljning av internkontrollplanen som nämnden fick i februari 2024 framgår identifierade avvikelser och förslag till åtgärder utifrån kontrollmomentet.

Uppföljning av tidigare genomförda kontrollmoment

Syftet med kontrollmomentet är att följa upp vilka åtgärder som vidtagits utifrån givna rekommendationer i tidigare rapporter och uppdrag från ansvarig direktör. Det finns ingen beskrivning av kontrollens metod eller genomförande. Kontrollmomentet gäller de verksamhetsområden som berördes av kontrollmomenten år 2022.

Av den årliga uppföljning av internkontrollplanen som nämnden fick i februari 2024 framgår att det inte fanns några nämndspecifika kontrollmoment från 2022 att följa upp.

3.4.3 Intern kontroll avseende oegentligheter samt inköp och utbetalningar

Kontrollaktivitet avseende utbetalningar fanns med i TIM-nämndens internkontrollplan både 2023 och 2024. 2023 avsåg kontrollmomentet utbetalningar till trafikföretagen, och år 2024 avser det utbetalningar av resegaranti- och sjukreseersättning.

I 2024 års internkontrollplan finns även en kontrollaktivitet avseende kännedom om gällande regelverk och policyer avseende välfärdsbedrägerier, avtalsefterlevnad, mutor och oegentligheter.

Av intervjuer framgår att nämnden under föregående mandatperiod fick information från jurist om hur man bör agera som nämnd vid upphandling, med anledning av risken för jäv och informationsspridning under pågående upphandling. Enligt intervjuer finns det en medvetenhet i verksamhetsområde Länstrafiken kring risker kopplat till jäv och oegentligheter med anledning av de stora upphandlingar med långa avtalstider som genomförs.

3.4.4 Bedömning

Vår bedömning är att nämnden för trafik, infrastruktur och miljö delvis säkerställt en tillräcklig intern kontroll.

Vår bedömning är att nämnden delvis skapat förutsättningar att bedriva sin interna kontroll på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt under året. Vår bedömning är vidare att nämnden delvis tillsett att den interna kontrollen utgår från en ändamålsenlig risk- och väsentlighetsanalys.

TIM-nämndens internkontrollplan ska enligt regionens riktlinje för intern kontroll omfatta både Länstrafikens verksamhetsområde och berörda delar av verksamhetsområde Regional utveckling. TIM-nämndens internkontrollplan för 2024 omfattar inga kontrollmoment inom berörda delar av Regional utveckling, och av intervjuer framgår uppfattningen att TIM-nämndens internkontrollplan avser Länstrafikens verksamhet, medan ANA-nämnden ska ansvara för kontrollmoment inom Regional utveckling. Under 2023 och 2024 har TIM-nämndens internkontrollplan inte heller omfattat något kontrollmoment som avser Regional utveckling.

Internkontrollplanen är till viss del upprättad enligt riktlinjer för intern kontroll. Den innehåller beskrivning av kontrollmomentets syfte och genomförande, men ansvarig för genomförande och tidplan för återrapportering saknas i kontrollplanen. Det är

2024-12-16

tydliggjort att nämndens månads-, delårs- och årsuppföljning av verksamhet och ekonomi utgör del av det löpande arbetet med intern kontroll.

Vi noterar att internkontrollplanerna för 2023 och 2024 omfattar två kontrollmoment vardera, exklusive det obligatoriska kontrollmomentet om uppföljning av tidigare kontroller. Vi menar att en tillräcklig intern kontroll av nämndens verksamhet bör resultera i att ett större antal risker identifieras där det är motiverat att genomföra kontroll inom ramen för nämndens internkontrollplan.

Internkontrollplanen utgår från förvaltningens risk- och väsentlighetsanalys. Nämnden är inte delaktig i arbetet med riskanalys. Vi noterar att regionens riktlinje för intern kontroll inte anger att nämnden ska vara delaktig i arbetet med riskanalys, men bedömer ändå att det är lämpligt att nämnden är delaktig i detta för att säkerställa en tillräcklig intern kontroll.

Vår bedömning är att nämnden i allt väsentligt följer upp verksamhetens interna kontroll under året och att nämnden i allt väsentligt vidtar åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende intern kontroll under året.

Nämndens internkontrollplan följs upp årligen i februari. Uppföljningen omfattar en beskrivning av genomförande och resultat av respektive kontroll samt förslag till åtgärder utifrån resultatet. Vidare får nämnden information och verksamheten genom månads-, delårs-, och årsuppföljning av verksamhet och ekonomi, vilket anges som en del av den interna kontrollen.

Vår bedömning är att nämnden i allt väsentligt tillsett en tillräcklig kontrollmiljö avseende inköp och utbetalningar och avseende risken för oegentligheter.

Nämnden har haft kontrollmoment i internkontrollplanen avseende utbetalningar både 2023 och 2024. Vidare har nämnden år 2024 ett kontrollmoment avseende kännedom om regelverk och policyer avseende oegentligheter. Av intervjuer framgår dock att det kan finnas anledning att fortsatt följa resultatet av den bredare kontrollmiljön avseende jäv och oegentligheter och resultatet av 2024 års kontroll på området, inte minst beaktat den upphandlande karaktären hos Länstrafikens verksamhet.

4 Samlad bedömning och rekommendationer

Syftet med granskningen har varit att bedöma om nämnden har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. Dessutom syftar granskningen till att ge revisorerna en fördjupad förståelse för hur nämndens utövar sitt styr- och ledningsansvar över verksamheten.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att nämnden för trafik, infrastruktur och miljö delvis har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Se inledning samt respektive rapportkapitel för en mer detaljerad beskrivning.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi nämnden för trafik, infrastruktur och miljö att:

- Efterfråga en tydligare reglering i reglemente av ansvaret för externa miljö- och hållbarhetsfrågor och säkerställa att gällande ansvarsfördelning avseende miljö och hållbarhet är känd.
- Förtydliga hur nämnden i sin egen beslutade verksamhetsplan bryter ned fullmäktiges mål och uppdrag för att säkerställa att nämnden utövar tillräcklig styrning mot fullmäktiges mål och uppdrag.
- Säkerställa att nämndens egen verksamhetsplan omfattar mätetal som möjliggör en tillräcklig uppföljning av hela verksamhetens resultat utifrån mål och uppdrag.
- Besluta om åtgärder vid information om bristande måluppfyllelse.
- Besluta om åtgärder med effekt inom innevarande budgetår vid information om väsentliga budgetavvikelser.
- Säkerställa att regionstyrelse och regionfullmäktige utöver ordinarie rapportering får skyndsam information när nämnden ser risk för inte kunna följa sin budget.
- Säkerställa att nämndens internkontrollplan upprättas i enlighet med regionens riktlinje för intern kontroll med avseende på utsedd kontrollansvarig och tidplan för kontrollmoment.
- Överväga att som nämnd vara delaktig i arbetet med riskanalys och framtagande av internkontrollplan med kontrollaktiviteter.
- Se över kontrollmiljön avseende oegentligheter för att säkerställa att den är en tillräcklig utifrån verksamhetens riskbild.

Region Jönköpings län

Fördjupad grundläggande granskning av nämnden för trafik, infrastruktur och miljö

2024-12-16

Datum som ovan

KPMG AB

Vilhelm Rundquist

Certifierad kommunal yrkesrevisor

Erik Söderberg

Certifierad kommunal yrkesrevisor

Olle Andersson

Verksamhetsrevisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.